

РОЗДІЛ 7 БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

УДК 33.021: 33.012.324

DOI: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/2-92-12>

Амбарчян М. С.

Амбарчян В. С.

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ВЛАСНОСТІ КОРПОРАЦІЙ З МЕТОЮ ВСТАНОВЛЕННЯ КІНЦЕВИХ БЕНЕФІЦІАРНИХ ВЛАСНИКІВ

Стаття розкриває процедури обчислення частки власності кінцевого бенефіціарного власника (материнської компанії) в статутному капіталі суб'єктів господарювання. У статті здійснено огляд концептуальних засад встановлення кінцевих бенефіціарних власників суб'єктів господарювання. Авторами визначені причини приховування частки власності кінцевого бенефіціарного власника у статутному капіталі певного підприємства. У статті узагальнено найбільш популярні схеми структури власності групи юридичних осіб: пряме володіння; просте непряме володіння; комбінація прямого та непрямого володіння; замкнене циклічне володіння; одностороннє перехресне володіння; двостороннє перехресне володіння; пірамідална структура власності. У статті надано процедури обчислення частки кінцевого бенефіціарного власника у статутному капіталі учасників групи компаній. Авторами здійснено розрахунок частки власності одного з акціонерів міжнародної групи компаній з метою ілюстрації процедури розрахунку частки власності інвестора у статутному капіталі юридичних осіб.

Ключові слова: фінансовий моніторинг, структура власності, кінцевий бенефіціарний власник, вирішальний вплив, відмивання коштів, ухилення від сплати податків.

Постановка проблеми. Упродовж останніх десятиліть помітною тенденцією глобального ринку стало широке розповсюдження великих корпорацій та стрімке нарощення їхнього впливу на державні фінансові системи аж до здобуття впливу на політичних діячів та членів урядів країн другого та третього світу. З першого погляду, така тенденція виглядає скоріше негативною, оскільки призводить до отримання корпораціями надприбутків на деяких регіональних ринках, одержання вигідних державних замовлень та достримування розвитку малого підприємництва. Проте, широке проникнення корпорацій в управління країнами може бути свідченням ще більших загроз – сприяння уникненню від сплати податків та, найгірше, поширення впливу кримінальних структур на економічну та політичну системи держав з метою відмивання брудних грошей та здійснення терористичної діяльності. Потреба у формуванні інструментарію для боротьби з легалізацією доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванням тероризму спонукала міжнародні та національні органи, що здійснюють фінансову розвідку, виокремити поняття кінцевого бенефіціарного власника (КБВ) як фізичної особи, що здійснює вирішальний вплив на діяльність суб'єкта господарювання [1]. Ще однією ознакою кінцевого бенефіціарного власника, окрім ступеня впливу, можна вважати наявність одержання таким власником вигоди від діяльності суб'єкта господарювання, оскільки прямим перекладом поняття «beneficial owner» з англійської мови є «одержувач вигоди». Саме приховування кінцевого одержувача вигоди від діяльності корпоративної структури є одним із механізмів, що активно застосовується зловмисниками для досягнення справжніх цілей їхньої діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розглядаючи наукові праці правників та економістів

в межах системи «фінансовий моніторинг – бенефіціарна власність – аналіз структури власності», варто звернути увагу на те, що, на відміну від інших країн, в Україні існує обмаль наукових досліджень у сфері методології фінансового моніторингу та концепції бенефіціарної власності. Це може бути пояснене відносно нещодавнім широким запровадженням обов'язкового застосування механізмів та процедур фінансового моніторингу у діяльності фінансових та нефінансових установ України.

Так, О. О. Глуценко та І. Б. Семегену своїй монографії здійснюють огляд найбільш популярних схем нелегального підприємництва, що використовуються для приховування злочинної діяльності, хабарництва, зловживання бюджетними коштами, ухилення від сплати податків. Однією з причин заплутування структури власності науковці визначають необхідність приховування того, що реальним власником підприємства є публічна (політично значуща) особа. Науковці зазначають, що «розмотування» клубка власників юридичної особи із заплутаною структурою власності є однією з найважчих проблем ідентифікації бенефіціарного власника [2, с. 125]. О. Г. Комісаров, О. Ю. Скрипка та А. О. Собакарь у своєму дослідженні надають правову характеристику відмиванню коштів, одержаних злочинним шляхом і визначають приховування справжніх власників грошових коштів та інших активів як ознаку легалізації «брудних» коштів [3, с. 21].

Р. А. Майданик у своєму дослідженні концепції бенефіціарної власності зазначає, що європейська інтеграція зумовила впровадження в українське право раніше невідомої йому конструкції бенефіціарної власності, покликаної забезпечити справедливе оподаткування доходів дійсних бенефіціарів. Науковець визначає такі концептуальні ознаки бенефіціарного власника: отримує дохід

від юридичної особи незалежно від того, хто формально володіє нею; не є агентом, номінальним утримувачем, посередником або іншою довірною особою в отриманні доходу; не діє в інтересах третіх осіб; здійснює опосередкований контроль над юридичною особою, від якої надходить його дохід [4]. Р. Б. Шишка, для виявлення справжніх власників суб'єктів господарювання, пропонує визначати: всіх власників, учасників, акціонерів юридичних осіб на всіх рівнях ланцюга володіння корпоративними правами; всіх осіб, які мають пряму або опосередковану істотну участь у суб'єкті певної діяльності; всіх ключових учасників кожної юридичної особи, яка присутня в ланцюгу володіння корпоративними правами такого суб'єкта; відносини контролю щодо суб'єкта діяльності між усіма особами. Це надає можливість уникнути явища дифузії власника, коли завдяки використанню юридичних прийомів власність виводиться за кордон, переводиться на інших осіб, але залишається у володінні, користуванні і розпорядженні власника, який через певні причини приховує свій статус [5].

В основі аналізу структури власності лежить виявлення та класифікація типових схем інвестування фізичної або юридичної особи в іншу юридичну особу. Нещодавно вітчизняними законодавцями були прийнята вимога щодо обов'язкового відображення форми і змісту структури власності юридичних осіб з метою встановлення кінцевого бенефіціарного власника такої юридичної особи [1; 6]. Опрацювання значної кількості іноземних та вітчизняних наукових праць дало змогу зробити висновок про те, що класифікація типових схем структури власності не знайшла широкого відображення в літературі. Єдина детальна класифікація була здійснена В. М. Костюченко, яка детально розкрила методика розрахунку частки фізичної особи або материнської компанії в статутному капіталі учасників групи компаній. Зокрема автором виділено такі види схем структури власності: пряме володіння; просте непряме володіння; комбінація прямого та непрямого володіння; одностороннє циклічне непряме володіння; двостороннє циклічне непряме володіння [7]. У працях М. Бехт, А. Чепелль, М. Леві, А. Шафарц, Дж. Девріз, С. Клаессенс, С. Дянков, М. Д'юватріпон та інших розглянуті причини та необхідні умови для формування і використання певних схем структури власності всередині групи компаній, визначені типи корпорацій та об'єднань підприємств, для яких є характерною та чи інша схема структури власності [8–12].

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. З огляду на згадану вище незначну кількість наукових праць у відкритому доступі, у яких частково розкриваються проблеми концепції бенефіціарної власності в Україні, підходи до групування причин приховування реальних КБВ, класифікація схем структури власності юридичних осіб, процедури обчислення частки власності КБВ в певній юридичній особі та прикладні ситуації для застосування таких процедур, виникає необхідність у більш детальному розкритті процедур розрахунку часток власності КБВ у статутному капіталі учасників груп компаній з різними схемами структури власності.

Мета статті. Метою статті є: надання класифікації найбільш популярних схем структури власності групи юридичних осіб; розкриття процедур обчислення частки КБВ у статутному капіталі учасників групи компаній; здійснення приклад-

ного розрахунку частки власності одного з акціонерів міжнародної групи компаній з метою ілюстрації процедури обчислення частки власності інвестора у статутному капіталі юридичних осіб.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до українського законодавства, структура власності – документально підтверджена система взаємовідносин фізичних та юридичних осіб, трасів, інших подібних правових утворень, що дає змогу встановити всіх КБВ, у тому числі відносини контролю між ними, або відсутність КБВ. У свою чергу, КБВ для юридичних осіб – будь-яка фізична особа, яка здійснює вирішальний вплив на діяльність юридичної особи. Водночас, головною ознакою вирішального впливу є пряме або опосередковане володіння фізичною особою часткою у розмірі не менше 25% статутного капіталу або прав голосу юридичної особи [1]. Положеннями Національного банку України визначено, що, з метою встановлення КБВ, банк або установа зобов'язані витребувати та отримати від клієнта – юридичної особи структуру власності такого клієнта [13; 14]. Таким чином, уміння складання та «розплутування» схеми структури власності юридичної особи дозволяє вирішувати дві проблеми: з точки зору КБВ – успішно взаємодіяти з органами державної влади та суб'єктами, що здійснюють первинний фінансовий моніторинг операцій клієнтів; з точки зору органів державної влади – вчасно виявляти незаконну діяльність певних фізичних або юридичних осіб, направлену на відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом або фінансування тероризму.

Оскільки група компаній є економічним об'єднанням відокремлених юридичних осіб, між учасниками такої групи можуть виникати складні системи відносин власності. Визначення частки власності КБВ або материнського підприємства в певній юридичній особі може бути ускладнене через відсутність прямого володіння часткою статутного капіталу цієї юридичної особи і наявність в структурі групи компаній такого суб'єкта, через який здійснюється непряме володіння зазначеною юридичною особою. Зважаючи на це, виникає необхідність у виявленні та класифікації можливих конфігурацій структури власності в групі юридичних осіб (ЮО).

1. Пряме володіння часткою в статутному капіталі юридичної особи: КБВ володіє 40% акцій ЮО (рис. 1).

2. Просте непряме володіння: КБВ володіє 22% акцій ЮО № 2: $(0,40 \cdot 40, 55) \cdot 100\% = 22\%$ (рис. 2).

3. Комбінація прямого та непрямого володіння: КБВ володіє 84% акцій ЮО № 2: $(0,40 \cdot 40, 55 + 0,62) \cdot 100\% = 84\%$ (рис. 3).

4. Замкнене циклічне володіння (рис. 4).

КБВ володіє в ЮО № 1: $40\% + 0,4 \cdot 40, 55 \cdot 40, 62 \cdot 40, 4 \cdot 100\% = 45,456\%$.

КБВ володіє в ЮО № 2: $0,4 \cdot 40, 55 \cdot 100\% + (0,4 \cdot 40, 55) \cdot 40, 62 \cdot 40, 4 \cdot 100\% = 25,0008\%$.

5. Одностороннє циклічне непряме володіння (рис. 5).

КБВ володіє в ЮО № 1:

1) напряму: 40%;
2) опосередковано в ЮО № 1 через ЮО № 1 (вплив існування циклічної структури власності між ЮО № 1 та ЮО № 2): $0,4 \cdot 40, 55 \cdot 40, 30 \cdot 100\% + (0,4 \cdot 40, 55 \cdot 40, 30) \cdot 40, 55 \cdot 40, 30 \cdot 100\% = 7,69\%$;
3) всього: $40\% + 7,69\% = 47,69\%$.

КБВ володіє в ЮО № 2: $0,4 \cdot 40, 55 \cdot 100\% + (0,4 \cdot 40, 55) \cdot 40, 30 \cdot 40, 55 \cdot 100\% = 25,63\%$.

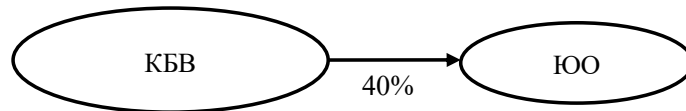

Рис. 1. Схема структури власності за прямого володіння

Джерело: складено авторами на основі [7]

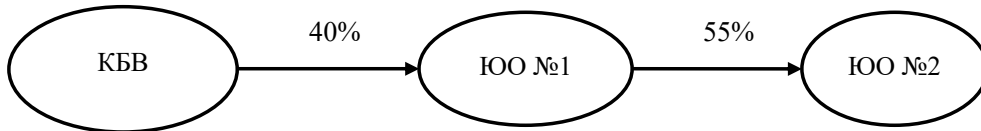

Рис. 2. Схема структури власності за простого непрямого володіння

Джерело: складено авторами на основі [7; 8]

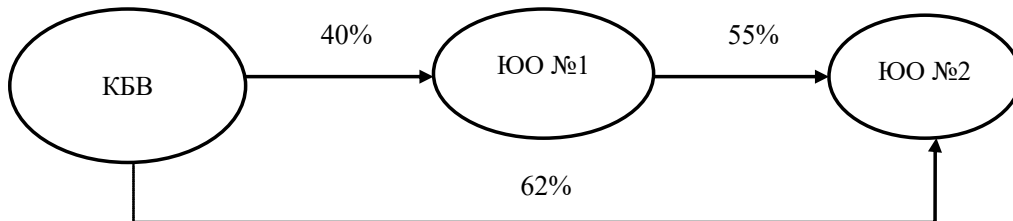

Рис. 3. Схема структури власності за комбінації прямого та непрямого володіння

Джерело: складено авторами на основі [7; 9]

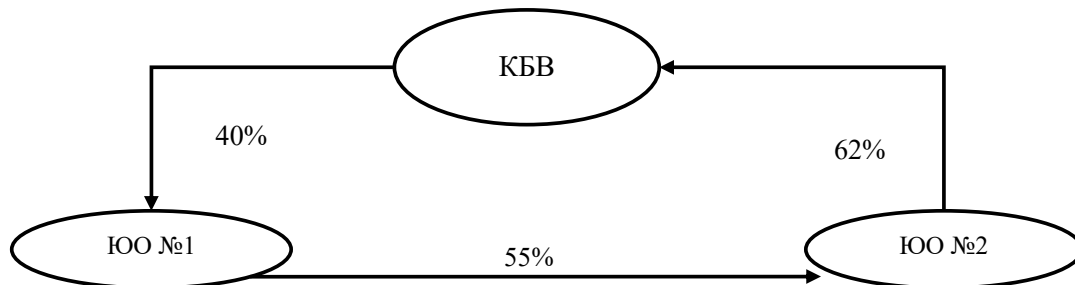

Рис. 4. Схема структури власності за замкнутого циклічного володіння

Джерело: складено авторами на основі [7; 10; 11]

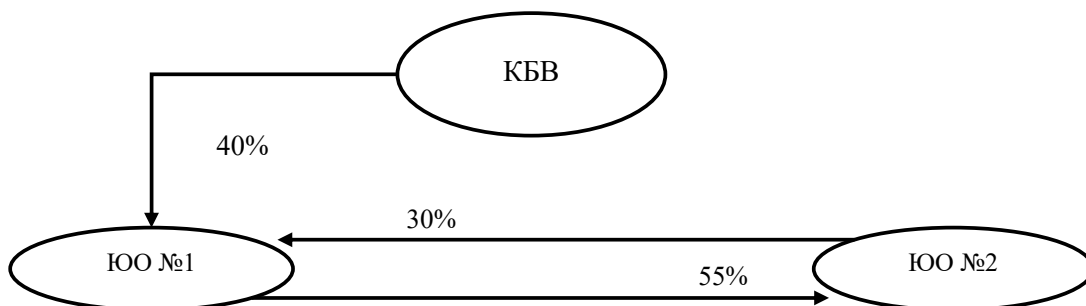

Рис. 5. Схема структури власності за одностороннього циклічного непрямого володіння

Джерело: складено авторами на основі [7; 10; 11]

6. Двостороннє циклічне непряме володіння (рис. 6).

КБВ володіє в ЮО № 1:

1) напряму: 40%;

2) опосередковано в ЮО № 1 через ЮО № 2: $0,40 \cdot 0,55 \cdot 100\% + (0,40 \cdot 0,55 \cdot 30) \cdot 100\% = 7,69\%$;

3) опосередковано в ЮО № 1 через ЮО № 2: $0,62 \cdot 0,30 \cdot 100\% + (0,62 \cdot 0,30) \cdot 100\% = 21,67\%$;

4) всього: $40\% + 7,69\% + 21,67\% = 69,36\%$.

КБВ володіє в ЮО № 2:

1) напряму: 62%;

2) опосередковано в ЮО № 2 через ЮО № 1:

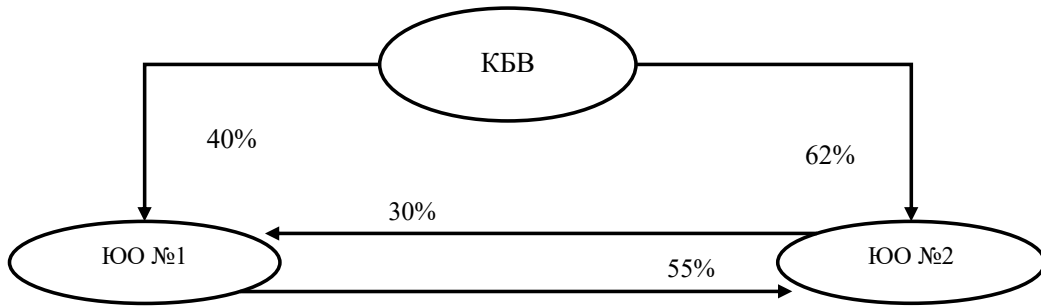

Рис. 6. Схема структури власності за двостороннього циклічного непрямого володіння
Джерело: складено авторами на основі [7; 10; 11]

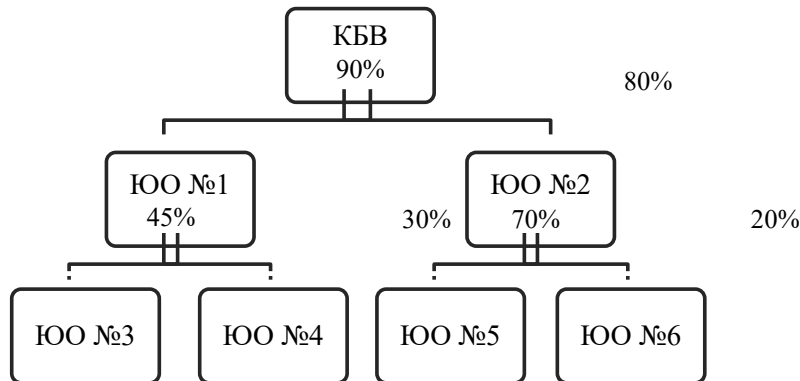

Рис. 7. Пірамідальна структура власності

Джерело: складено авторами на основі [11; 12]

$0,40\text{Ч}0, 55\text{Ч}100\% + (0,40\text{Ч}0, 55)\text{Ч}0, 30\text{Ч}0, 55\text{Ч}100\% = 25,63\%$;

3) опосередковано в IOO № 2 через IOO № 2: $(0,62\text{Ч}0, 30\text{Ч}0, 55)\text{Ч}100\% + (0,62\text{Ч}0, 30\text{Ч}0, 55)\text{Ч}0, 30\text{Ч}0, 55\text{Ч}100\% = 11,92\%$;

4) всього: $62\% + 25,63\% + 11,92\% = 99,55\%$.

7. Пірамідальна структура власності (рис. 7).

КБВ володіє в IOO № 3: $0,9\text{Ч}0, 45\text{Ч}100\% = 40,5\%$.

КБВ володіє в IOO № 5: $0,8\text{Ч}0, 7\text{Ч}100\% = 56\%$.

Для прикладної ілюстрації процедур розрахунку частки власності акціонера в статутному капіталі учасника міжнародної групи компаній, можна розглянути розрахунок частки акціонера Chung Mong-koov статутному капіталі двох компаній групи Hyundai Motor Group у 2016 р. Схема структури власності зазначеного акціонера поєднує пряме та двостороннє циклічне непряме володіння (рис. 8).

Частка акціонера Chung Mong-koov в статутному капіталі Hyundai:

а) напряму в Hyundai: 0,0517;

б) в Hyundai через Hyundai: $0,0517\text{Ч}0, 3388\text{Ч}0, 269\text{Ч}0, 205 + (0,0517\text{Ч}0, 3388\text{Ч}0, 269\text{Ч}0, 205)\text{Ч}0, 3388\text{Ч}0, 269\text{Ч}0, 205 = 0,000984$;

в) в Hyundai через Hyundai MOBIS: $0,0696\text{Ч}0, 205 + (0,0696\text{Ч}0, 205)\text{Ч}0, 3388\text{Ч}0, 269\text{Ч}0, 205 = 0,014535$;

г) всього: $(0,0517 + 0,000984 + 0,014535)\text{Ч}100 = 6,7219\%$.

Частка акціонера Chung Mong-koov Hyundai MOBIS:

а) напряму в MOBIS: 0,0696;

б) в MOBIS через MOBIS: $0,0696\text{Ч}0, 205\text{Ч}0, 3388\text{Ч}0, 269 + (0,0696\text{Ч}0, 205\text{Ч}0, 3388\text{Ч}0, 269)\text{Ч}0, 205\text{Ч}0, 3388\text{Ч}0, 269 = 0,001325$;

в) в MOBIS через Hyundai: $0,0517\text{Ч}0, 3388\text{Ч}0, 269 + (0,0517\text{Ч}0, 3388\text{Ч}0, 269)\text{Ч}0, 205\text{Ч}0, 3388\text{Ч}0, 269 = 0,0048$;

г) всього: $(0,0696 + 0,001325 + 0,00480)\text{Ч}100 = 7,5725\%$.

Якби зазначені акціонер та група компаній діяли в межах українського правового поля, Chung Mong-koov не вважався б КБВ щодо жодної з розглянутих компаній – Hyundai та Hyundai MOBIS,

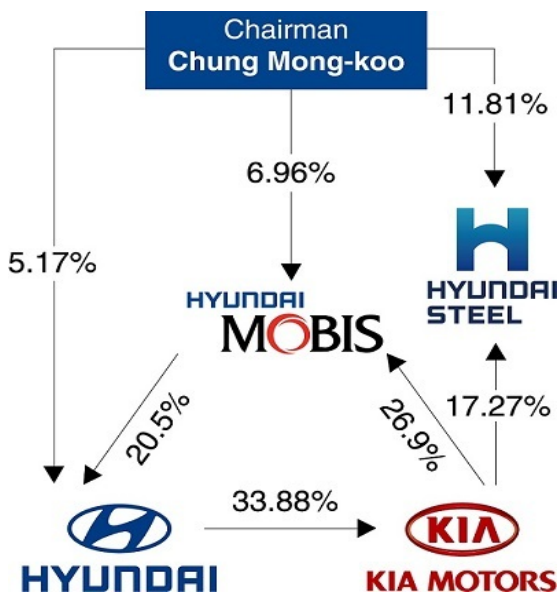

Рис. 8. Структура власності Hyundai Motor Group у 2016 р.

Джерело: [15]

оскільки він володіє частками статутного капіталу цих компаній у розмірі 6,7219% та 7,5725% відповідно, а інформації щодо інших ознак існування його вирішального впливу на діяльність цих компаній ми не маємо.

Висновки і пропозиції. У результаті здійснення дослідження авторами було визначено найпопулярніші види конфігурацій структури власності юридичних осіб, а саме: пряме володіння часткою в статутному капіталі юридичної особи; просте непряме володіння; комбінація прямого та непрямого володіння; замкнене циклічне володіння; одностороннє циклічне непряме володіння; двостороннє циклічне непряме володіння; пірамідальна структура власності. У процесі роз-

криття процедур обчислення частки власності акціонера в статутному капіталі юридичної особи було визначено підхід до розрахунку для циклічної (перехресної) структури власності, який був на практиці застосований для розрахунку частки власності акціонера міжнародної корпорації Hyundai Motor Group. Зазначена методика розрахунку частки власності акціонера в статутному капіталі юридичної особи може бути застосована для виявлення ознак вирішального впливу акціонера на діяльність цієї юридичної особи, а саме наявності або відсутності прямого або опосередкованого володіння часткою власності, яка перевищує 25% статутного капіталу юридичної особи.

Список використаних джерел:

1. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06.12.2019 № 361. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> (дата звернення: 28.04.2022).
2. Глушенко О. О., Семеген І. Б. Антилегалізаційний фінансовий моніторинг: ризик-орієнтований підхід : монографія. Київ : УБС НБУ, 2014. 386 с.
3. Комісаров О. Г., Скрипка О. Ю., Собакарь А. О. Первинний фінансовий моніторинг у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму : монографія. Дніпропетровськ, 2015. 184 с.
4. Майданик Р. А. Право бенефіціарної власності: теорія і практика застосування. *Юридичний журнал*. 2016. № 7–8 (145–146). С. 106–120.
5. Шишка Р. Б. Бенефіціарна власність: позитивістська конструкція та реалії. *Часопис цивілістики*. 2017. 27. С. 22–27. URL: <http://clj.nuoua.od.ua/archive/27/6.pdf> (дата звернення: 28.04.2022).
6. Положення про форму та зміст структури власності : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 19.03.2021 № 163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0768-21#Text> (дата звернення: 28.04.2022).
7. Костюченко В. М. Облік і аналіз діяльності групи підприємств як єдиної економічної одиниці : монографія. Київ : «Центр учбової літератури», 2007. 504 с.
8. Becht M. Strong blockholders, weak owners and the need for European mandatory disclosure: a survey of 7 European countries. *Preliminary report to the European Commission*. 1997. 1. URL: https://www.researchgate.net/publication/237648777_Strong_Blockholders_Weak_Owners_and_the_Need_for_European_Mandatory_Disclosure (дата звернення: 28.04.2022).
9. Becht M., Chapelle A., Renneboog L. Shareholding cascades: the separation of ownership and control in Belgium. *ULB Institutional Repository*. 1999. P. 71–105. URL: <https://www.semanticscholar.org/paper/Shareholding-Cascades%3A-The-Separation-of-Ownership-Becht-Chapelle/424e0ffc23cc5d00726152d01322d90ec0d51d3a> (дата звернення: 28.04.2022).
10. Levy M., Szafarz A. Cross-ownership: a device for management entrenchment? *Review of Finance*. 2016. 21. P. 1675–1699. URL: <https://academic.oup.com/rof/article/21/4/1675/2670028> (дата звернення: 28.04.2022).
11. Devriese J., Dewatripont M., Heremans D., Nguyen G. Corporate governance, regulation and supervision of banks. *Financial Stability Review*. 2004. 2. P. 95–120. URL: https://www.researchgate.net/publication/227458859_Corporate_governance_regulation_and_supervision_of_banks (дата звернення: 28.04.2022).
12. Claessens S., Djankov S., Lang H. Who controls East Asian corporations – and the implications for legal reform. *World Bank Group: Finance, Private Sector, and Infrastructure Network*. 2011. 195. P. 1–8. URL: https://www.researchgate.net/publication/252376243_Who_Controls_East_Asian_Corporations_and_the_Implications_for_Legal_Reform (дата звернення: 28.04.2022).
13. Положення про здійснення банками фінансового моніторингу : затв. Постановою Правління Національного банку України від 19.05.2020 № 65. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0065500-20#Text> (дата звернення: 28.04.2022).
14. Положення про здійснення установами фінансового моніторингу : затв. Постановою Правління Національного банку України від 28.07.2020 № 107. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0107500-20> (дата звернення: 28.04.2022).
15. Chung Eui-sun, prepared but waiting heir. *The Korea Herald*. URL: <http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20160704001030> (дата звернення: 28.04.2022).

References:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2019). Pro zapobihannia ta protydiu lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyschennia [On prevention and tackling legalization (laundering) of illicit incomes, terrorism financing, and financing of weapons of mass destruction]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>.
2. Hlushchenko, O. O., Semehen, I. B. (2014). *Antylegalizatsiyni finansovyi monitorynh: ryzyk-orientovanyi pidkhid* [Anti-legalization financial monitoring: a risk-based approach]. Kyiv: the Banking University of the NBU, 386 p.
3. Komisarov, O. H., Skrypka, O. Iu., Sobakar, A. O. (2015). *Pervynnyi finansovyi monitorynh u sferi zapobihannia ta protydiu lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, i finansuvanniu teroryzmu* [Primary financial monitoring in the area of prevention and tackling legalization (laundering) of illicit incomes and terrorism financing]. Dnipro, 184 p.
4. Maidannyk, R. A. (2016). Pravo benefitsiarnoi vlasnosti: teoriia i praktyka zastosuvannia [Beneficial ownership law: the theory and practice of application]. *Juridical journal*, 7–8 (145–146), 106–120.
5. Shyshka, R. B. (2017). Benefitsiarna vlasnist:pozytyvistska konstruktsiia ta realii [Beneficial ownership: the positivism construction and reality]. *Časopis civilistiki*, 27, 22–27. Available at: <http://clj.nuoua.od.ua/archive/27/6.pdf>.
6. The Ministry of Finances of Ukraine (2021). Polozhennia pro formu ta zmist struktury vlasnosti [Provision on the form and content of ownership structure]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0768-21#Text>.
7. Kostyuchenko, V. M. (2007). *Oblik i analiz diialnosti hrupy pidpriemstv yak yedynoi ekonomichnoi odynitsi* [Accounting and auditing for activities of a group of companies as a single economic unit]. Kyiv : “Tsentr uchbovoi literatury”, 504 p.

8. Becht, M. (1997). Strong blockholders, weak owners and the need for European mandatory disclosure: a survey of 7 European countries. *Preliminary report to the European Commission*, 1. Available at: https://www.researchgate.net/publication/237648777_Strong_Blockholders_Weak_Owners_and_the_Need_for_European_Mandatory_Disclosure.
9. Becht, M., Chapelle, A., Renneboog, L. (1999). Shareholding cascades: the separation of ownership and control in Belgium. *ULB Institutional Repository*, pp. 71–105. Available at: https://www.semanticscholar.org/paper/Shareholding-Cascades%3A-The-Separation-of-Ownership-Becht-Chapelle/424e0ffc23cc5d00726152d0132_2d90ec0d51d3a.
10. Levy, M., Szafarz, A. (2016). Cross-ownership: a device for management entrenchment? *Review of Finance*, 21, pp. 1675–1699. Available at: <https://academic.oup.com/rof/article/21/4/1675/2670028>
11. Devriese, J., Dewatripont, M., Heremans, D., Nguyen, G. (2004). Corporate governance, regulation and supervision of banks. *Financial Stability Review*, 2, 95–120. Available at: https://www.researchgate.net/publication/227458859_Corporate_governance_regulation_and_supervision_of_banks.
12. Claessens, S., Djankov, S., Lang, H. (2011). Who controls East Asian corporations – and the implications for legal reform. *World Bank Group: Finance, Private Sector, and Infrastructure Network*, 195, 1–8. Available at: https://www.researchgate.net/publication/252376243_Who_Controls_East_Asian_Corporations-_and_the_Implications_for_Legal_Reform.
13. The National Bank of Ukraine (2020). Polozhennia pro zdiisnennia bankamy finansovoho monitorynhu [Provisions on performing financial monitoring by banks]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0065500-20#Text>.
14. The National Bank of Ukraine (2020). Polozhennia pro zdiisnennia ustanovamy finansovoho monitorynhu [Provisions on performing financial monitoring by institutions]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0107500-20>.
15. The Korea Herald (2016). Chung Eui-sun, prepared but waiting heir. Available at: <http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20160704001030>.

Ambarchian Margaryta

Ambarchian Viktoriia

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

ANALYSING A CORPORATION'S OWNERSHIP STRUCTURE FOR DETERMINING ULTIMATE BENEFICIAL OWNERS

Summary

Over the past few decades, large corporate groups have been spreading throughout the world, merging new companies and forming more and more hierarchical corporate structures. Subsequently, certain executives and investors have faced an issue concerned with identifying an amount of shares a parent company (beneficial owner) really holds in a subsidiary, associate, or joint venture within the convoluted shareholding structure. Having researched the intra-group shareholding structures of the great number of transnational corporations, scientists ascertained the most widespread types of shareholding structure, namely direct, cascade, cross, and pyramidal ones. The direct shareholding structure contemplates a situation when one company directly holds another company. Under the cascade shareholding structure, a parent company holds shares in a firm directly and, simultaneously, holds shares in the same company through another company. The parent company may use the mediating company when some factors restrict the parent company to buy shares in the firm directly and openly. The cross shareholding structure implies that two or more companies hold at least 0.5% of shares in each other or via a circular or more complex cross-shareholding arrangement. With the pyramidal shareholding structure, a parent company exercises control through a chain of controlled companies. The pyramidal structure results in a situation when a shareholder gains voting power being disproportionate with his or her economic interests. The article discloses procedures for calculating an ownership share of an ultimate beneficiary owner (parent company) in equity of business organizations. Thus, the complicated structure of contemporary corporate groups may lead to difficulties in indicating beneficial owners of such corporate groups. This factor stipulates the emergence of opportunities for tax evasion and money laundering.

Key words: financial intelligence, ownership structure, ultimate beneficial owner, decisive influence, money laundering, tax evasion.